

Nr 273.

Af herrar **Tynell** och **Rissén**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t*
angående åtgärder i syfte att åstadkomma enhetlighet
vid lönerogleringar inom statsförvaltningen m. m.

Sistlidet är hemställde undertecknade uti motion nr 72, att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse hos Kungl. Maj:t anhålla

dels om utredning: 1) huruvida det skulle blifva för staten ekonomiskt fördelaktigt att i stället för hittills tillämpade systemet med särskilda löneroglerings- och omorganisationskommittéer inrätta en obligatorisk utrednings- och förslagsafgifvande byrå eller kommission, samt, frånsedt den ekonomiska sidan häraf, 2) huruvida för framtiden lönerogleringar och omorganisationer lämpligen kunna och böra för vinnandet af likformighet i löne-, befordrings- och andra hänseenden för så många statens verk som möjligt underställas en sådan byrås eller kommissions utredning och förslag; och

dels att Kungl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga förslag i ärendet.

I den motivering, som föregick ofvananförda framställning, erinrade vi bland annat om att en mängd kommittéer år efter år varit i verksamhet för att förbereda och afgifva förslag i löneroglerings- och omorganisationsfrågor och att sådana kommittéer med olika sammansättning under de senaste åren varit tillsatta för telegrafverket, statens järnvägar, postverket, tullverket m. fl., samt att dessa olika kommittéer icke förmått afgifva förslag till enhetliga eller likformiga bestämmelser för de personalgrupper inom de olika verken, hvilka i fråga om ekonomiska behof och social ställning kunna vara jämförbara.

Motionen, som afsåg, att Riksdagen borde taga i öfvervägande, dels huruvida kommande löneregleringar och omorganisationer för jämförbara verk kunna centraliseras och dels huruvida utredningar och förslag för dessa kunna erhållas för mindre kostnader än hittills varit fallet, erhöll ett i princip enhälligt tillstyrkande utlåtande från Andra kammarens tillfälliga utskott nr 4. Då detta utlåtande (nr 3) vid behandlingen i kammaren den 26 februari 1910 blef föremål för en vidtgående debatt, som klart och tydligt ådagalade, att ärendet har sin stora betydelse för framtiden, finna vi oss föranlättna att, helst som frågan afslogs med endast tjugu rösters majoritet, återupptaga densamma i år, men med framställning af yrkandet i annan form.

Hänvisande till motionen från fjolåret och utskottets yttrande däröfver bedja vi få tillägga, att, äfven om största antalet af statens verk icke för närvarande stå omedelbart inför ny lönereglering eller omorganisation, det icke torde vara önskvärdt eller nyttigt att för framtiden åsidosätta krafvet på uppnående af likformighet eller enhetlighet inom statens skilda verk så långt ske kan beträffande löneregleringar, omorganisationer, instruktionsbestämmelser och dylikt.

Mycket missnöje har alstrats ibland jämförbara personalgrupper inom de olika verken därför, att det gifvits med sparsammare hand åt ett verk, men med gifmildare åt ett annat, skapats mindre befordringsmöjligheter inom ett verk än inom ett annat, pensionerats med lägre belopp för det ena verket än för det andra o. s. v. Likformighet är icke tillfinnandes i den grad, som bort kunna uppnås, icke ens inom kommunikationsverken, där förutsättningar synbarligen finnas för att lika principer skulle kunna följas utan svårighet.

Ett enkelt studium af de bestämmelser, som rörande andragna förhållanden tillämpas vid telegrafverket, statens järnvägar, postverket, tullverket m. fl., är tillräckligt för hvar och en att blifva öfvertygad om, hvilka olikheter som äro rådande verken emellan. Exempel därå äro tillfinnandes i förut omnämnda utskottsutlåtande (sidorna 4 och 5), ehuru dessa endast till en del angifva, huru det verkliga står till.

Vill man noggrant söka utforska verkliga anledningen till de rådande missförhållandena, får man snart nog klart för sig, att det hufvudsakligen beror därpå, att det icke funnits på förhand uppdragna bestämda grundlinier i hithörande hänseenden, som de olika kommittéerna, verkens olika styrelser, de olika regeringarne och riksdagarne kunnat följa. Och »till-

ståndet» kommer säkerligen framdeles att allt mer och mer förvärras, därest icke lämpliga åtgärder i tid vidtagas. Framhållas bör dock i detta sammanhang, gentemot den antydda bristande öfverensstämmelsen mellan af olika kommittéer eller myndigheter utarbetade förslag, att det vill synas, som om löneregleringskommittén af år 1902 i allmänhet sökt följa enhetliga grunder.

Att åstadkomma ändring till det bättre för framtiden i afseende å rådande missförhållanden torde enklast kunna ske därigenom, att särskilda grundläggande allmänbestämmelser uppgöras, efter hvilka de skilda verkens personalgrupper omsider kunna få sina tjänstgörings-, aflönings-, befordrings-, pensions- och andra förhållanden ordnade på ett så enhetligt och likformigt sätt som möjligt, samt att dessa allmänbestämmelser efter hand tagas i tillämpning vid förekommande löneregleringar och omorganisationer. Lämpligt synes därför vara, att förut omnämnda löneregleringskommitté af år 1902, som ännu fungerar, finge i uppdrag att på grund af inhämtade erfarenheter uppgöra erforderliga allmänbestämmelser, samt att vid förefallande behof ett antal lämpliga personer med ledning af sådana bestämmelser finge justera, komplettera eller i öfrigt företaga åtgärder med förslag i lönereglerings-, omorganisations- m. fl. frågor, som slutligen skola behandlas af regering och Riksdag.

På grund af hvad vi sålunda anfört, få vi vördsamt hemställa, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla,

att åtgärder måtte vidtagas i syfte att, i den mån ske kan, enhetlighet och likformighet i jämförliga hänseenden må för framtiden komma till stånd vid regleringar af löneförhållanden för statens verk och myndigheter vid omorganisation af desamma äfvensom i fråga om de för dem gällande instruktioner eller reglementen; samt

att för ernående häraf förslag från olika verk, myndigheter eller specialkommittéer rörande löne-regleringar, omorganisationer samt nya eller ändrade instruktioner eller reglementen måtte, innan de till slutlig pröfning företagas, göras till föremål för granskning och yttrande af en kommission eller delegation, bestående af dels särskilda, på dessa områden förfarna

och sakkunniga personer och dels ombud eller representanter för den tjänstemannaklass inom respektive verk, som ärendena kunna beröra.

Stockholm den 3 februari 1911.

Janne Tynell.

Hjalmar Rissén.
